

Archiwistyka
Bohdana Ryszewskiego

Prace wybrane

Profesor Bohdan Ryszewski
Olsztyn, 2024 r.

Archiwistyka Bohdana Ryszewskiego

Prace wybrane

wybór, wstęp i opracowanie

Anna Żeglińska

Recenzent
dr hab. Krzysztof Syta, prof. UMK

Redaktor Wydawnictwa
Katarzyna Ambroziak

Projekt okładki i stron tytułowych
Jan Rutka

Na okładce i na s. 44–46
wybrane strony z indeksu Prof. Bohdana Ryszewskiego
z czasów studiów historycznych na Uniwersytecie Mikołaja
Kopernika w Toruniu

Zdjęcie Prof. Bohdana Ryszewskiego na s. 2 fot. Anna Żeglińska
(archiwum prywatne Profesora)

Skład i łamanie
Łukasz Gwizdała

Publikacja wydana w ramach nagrody uzyskanej przez Autorkę
w Konkursie Wydawnictwa Uniwersytetu Gdańskiego na najlepszą
książkę naukową – edycja 2022 za książkę pt. *Finckensteinowie
wschodniopruscy i ich archiwa* oraz ze środków
Wydziału Historycznego Uniwersytetu Gdańskiego

© Copyright by Uniwersytet Gdański, 2024
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-8206-671-5

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. +48 58 523 11 37, tel. kom. +48 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
wydawnictwo.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: wydawnictwo.ug.edu.pl/sklep/

Druk i oprawa
Zakład Poligrafii Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. +48 58 523 14 49

Spis treści

Słowo wstępne (<i>Anna Żeglińska</i>)		7
Nota edytorska		11
Profesor Bohdan Ryszewski – biografia naukowa (<i>Anna Żeglińska</i>)		12
Wspomnienia Profesora Bohdana Ryszewskiego o studiach na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu		19
Studium Archiwalne z perspektywy czterech lat pracy w archiwum		47
O niektórych podstawowych pojęciach archiwalnych (kancelaria, registratura, zespół archiwalny, archiwum)		58
Zarys rozwoju archiwistyki		94
Z zagadnień zespołu archiwalnego		135
Rozwój form kancelaryjnych w Polsce w XIX i XX wieku. Stan badań i postulaty badawcze		150
O badaniach i dorobku archiwistyki polskiej okresu 1918–1939		168
Uwagi o dawnych i nowych przewodnikach archiwalnych		212
Kwestia oceny archiwistyki w aspekcie metodologii apragmatycznej		233

- Archiwa i biblioteki naukowe na obszarze
Pomorza Wschodniego w latach 1945–1985 | 242
- Przegląd i systematyka pomocy
archiwalnych polskich i obcych
publikowanych w ostatnim ćwierćwieczu | 261
- Rozproszenie archiwaliów polskich i starania
o ich rewindykację w okresie międzywojennym | 281
- Archiwa i archiwalia prywatne
w archiwistyce polskiej – stan badań i postulaty badawcze | 308
- Potrzeby i program badań nad zawodem archiwisty | 337
- Archiwa i biblioteki. Uwagi o zakresie
gromadzenia rękopisów i metodach ich opracowywania | 352
- Archiwistyka polska
lat 1945–1989. Stan i potrzeby badawcze | 365
- Format opisu archiwaliów FOPAR | 384
- Polskie ustawy archiwalne i wynikające z nich problemy | 395
- Archiwa i archiwistyka polska wobec komputeryzacji | 408
- Aktualne problemy archiwistyki polskiej | 423
- Archiwa* – hasło encyklopedyczne | 437
- Archiwistyka* – hasło encyklopedyczne | 441
- O zasadzie proveniencji w jej stulecie | 445
- Teoretyczne podstawy działalności archiwów | 456
- Metodyka opisu archiwalnego
w archiwalnych systemach informatycznych | 471
- Wykaz źródeł | 482